

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— kor., negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— kor., negyedévre 4.50 kor.

Felelős szerkesztő:

MÓRIZ PÁL.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Dégenfeld-tér 2. szám. — Telefon 412. szám.

Egyes szám ára 4 fillér.

A felelős miniszterek.

Debrecen, január 28.

Azok az idealista filozófusok, akik a tizenharmadik században a felvilágosodás korszakát és vele a modern állam elveit megalapították, azt hitték, hogy a középkori állam kormányzási rendszerre nyomtalanul eltűnik, ha a modern állam elvei diadalra jutnak és a politikában megfelelő szervezetet kapnak.

Az ő felfogásuk szerint minden hatalom a népet illeti és a néppel kötött szerződés alapján uralkodnak a fejedelmek. Az uralkodó hatalom szabályozója a törvény, melynek őre a nemzet és az uralkodó. A törvény ellen vétkező e szerződés ellen vét és még ha az uralkodó vét is ellene, mint szerződészegő bűnhődik.

Az új korszakot teremtő eszmék diadalt arattak barrikádokon és csatatereken. A feudális rendi intézmények helyébe új formákat hozott a szabadság és egyenlőség.

De ezek az új intézmények olyan világba léptek, melyet át meg átszött még a középkori állam számos hagyománya és e hagyományok nem adták oda helyüket és hatalmukat egykönnyen. Kényszerűségeiből elvonultak a háttérbe, ha rossz idő járt rájuk, de rögtön erőre kap-

tak, ha az új intézmények erejét valami megrokkantotta.

A modern államéletben a nemzet és uralkodó között az érintkezést a felelős minisztérium tartja fent. Minden egyéb érintkezés, minden egyéb befolyás az uralkodó ténykedésére csak rendkívüli lehet és nem egyszer alkotmányellenes.

A felelős minisztérium e fontos szerepéhez úgy nyeri meg a jogot, ha állásához a nemzet bizalma és az uralkodó akarata juttatta. Ezért nevezi ki az uralkodó a többségi pártból a minisztériumot. Ezért nem juthatott a függetlenségi párt egymagában kormányra, mert az uralkodó e többség programjához nem járult hozzá.

Most a másik szélsőség előtt állunk. Van egy minisztérium, mely csupán az uralkodó álláspontját képviseli.

Ez a felelős minisztérium jóformán csak az uralkodónak felelős, mert a nemzettől megbízása, feladata nincsen. Törekvéseit nem kötik a nemzet kívánságai és ezért a nemzet nem is ellenőrizheti munkáját. Ami hivatalba segítette, tisztán a korona joga és nem a nemzeté.

Nagyon is érthető tehát az ellenzék tiltakozása. A nemzet többsé-

get adott annak a programnak, amelyet most az ellenzék képvisel. Ezt a kincset meg kell őrizni, mert csak így arathat diadalt.

Nagyon is érthető az, hogy a Ház mai ülésén miért kapta meg a kormány a bizalmatlanságot. Mert tisztán az uralkodó akaratát képviselik, a nemzet kívánságaival szeményit sem törődnek — már pedig olyan kormányban bizni, amely a nemzeti akarattal szemben a királyi akarat megvalósítását tűzte ki célul, hogy is tudhatna a nemzeti akarat képviselője, az ország képviselőháza.

Megtanulhatják tehát a kapott bizalmatlanságból a tisztelt felelős miniszterek, hogy a nemzeti akarat letörése olyan feladat, amelyre vállalkozóknak el kell pusztulni, mert elsőpri őket ezen akaratnak nagyszámú igazi képviselője.

Politikai hireink.

Kész a pakli. A horvát képviselők legnagyobb része tegnap hazautazott, — hétfőn azonban visszatérnek. A horvátok azért siettek haza, hogy a pakli sikerült Khuen-Héderváryval a vasuti pragmatika dolgában.

Lincoln J. a képviselőházban. A magyar származású Lincoln J., akit a mos-

Sim, sum, nyulárnyék.

— Hajdutörténet. —

Valami jó ötven esztendővel ezelőtt özvegy Kántor Jánosné nemzeti asszony buzaföldjét a nánási határban, a híres Fűrjmalomnál Szücs István és Girus Mihály takarták le.

Szalmájára is gazdag volt a buza, kalásza meg majdnem földig hajladozott... Akkor még a sarlót használta a föld népe. Nehezebben, lassabban ment a munka. Öreg Girus Mihályt rézveresre perzselt az égető nyári nap. Hej, bezeg: irigyelte is Szücs István malomsátor széles karimáju, nagy tót szalmakalapját, mert az alá még a kíváncsi nyári nap se férközhetett be.

Az ilyen szalmakalapot téli esteiken fonogatják, varrogatják a nánási dolgos hajduasszonyok. Hanem a régi módos vén Girus Mihály nyáron is birkabőr süveget viselt. Verejtekezett is a feje. Szücs István csak nevette szomszédját.

— Mit visorogsz, mint a fakutya? — fortyant fel Girus Mihály.

— Mit nevetek? Hát azt a birkabőr süveget. Eddig Mihály bátyám csufolta az én szalmakalapot, pedig most jó volna, ugy-e? Most nem mondaná rá:

Nagy kalap, tót kalap,
Ha megütöm, megharap.

— Nem kellene az nekem most se. Az sak felleghajtónak, viharzónek való a büös tánchoz.

— Ne mókázzék már kigyelmed. Tán még babonás is, Mihály bátyám?

— Nem babona az, hé, de igaz dolog!

— Hahaha! — nevetett Girus Mihályon Szücs István.

Girus Mihály erre dohogva csapta földhöz zsiros birkabőr sövegét, csak úgy puffent a nehéz kucsma. Kedves kucsmaja volt pedig az az öregnek: tiz nyár heve, tiz tél hava se nyeste le a szőrért.

Azután tovább dolgozott a két hajdu. Marokba szedték a buzát. Kévékbe kötötték. A holdvilágos esteiken meg keresztibe rakogatták. Ilyen áldott munkára édesdeden esett az alvás is. A keresztiek töve pedig ó fekvőhely volt.

Szücs István el is aludt hamarosan. Egyszer csak dobogásra ébredt fel. A telehold sárga fényt árasztott a pusztára. A keresztiek, a tarló, a közeli rét virágai ezerjő szagot ilatoztak. A fűrj pitypalatylt. Szücs István keresi maga mellett Girus Mihályt. Hova lehetett? Ni, ni! Hát az öreg a holdfénytől beragyogott dombtetőn ugyancsak toporzékolt, ugrált, hajbókolt. Kapkodta boeskorba fűzött lábát, mint a gólya. Szücs István nézi, nézi s hallgatja. Még dudolgotat is az öreg:

Sim, sum.

Sim, sum.

Nyulárnyék!

Madártopp.

Sim, sum.

Rigófüty!

Vakgér!

Sim, sum.

Bagolytojás:

Szilvahuppanás!

Süt a hold!

Süt a hold!

Sim, sum.

— Mihály bácsi! — kiáltott rá Szücs

István az öregre. A vén Girus hajdu felütötte a fejét. Hát, uramfia, a Szücs István nagy tót szalmakalapja volt a fején.

A Bagaria kutlaponnál vartyogtak a békák és Girus Mihály restelkedve hagyta abba a gólyatáncot. Megszólalt:

— Mit akarsz fiam, Istvány?

— Mit csinál kelmed a kalappal?

— Izó... Tudod? Nagyon süt a hold...

A békák is ijedtebben vartyognak, mint máskor... Vihar van készülöben... Azt táncoltam el a te felleghajtó kalapodban...

— Ugy, ugy! Csak nem akarja kelmed elhinni, hogy babonáság ez a varázsdalos tánc, látom!

Másnap csak délig dolgozhatott a két hajdu: veszedelmes vihar tört ki a hajdu határra.

— No, Mihály bátyám! De sokat is használt a kelmed tánc! Ugy-e!

Az öreg roppant restelkedett. S mert már nem volt mit tenniük, beballagtak a faluba. Egyenesen vágta neki a nánási sugar toronynak.

Kántorné nemzeti asszony jó magyar vacsorát csinált két aratójának. Füstölt disznóhussal kaszálást, meg frissen sült turósbélest tett előbük. Girus Mihály hajdu két ember helyett is kanalizott. Szücs István egy darabig csak nézte, de egyszerre kibökkentette:

Sim, sum.

Nyulárnyék!

Madártopp!

Sim, sum.

Süt a hold!

tani angol választáson képviselővé választottak, családja látogatására Budapesten tartózkodik. Az angol képviselő megjelent a Ház karzatán és végighallgatta az ülést.

A pénzügyminiszter fenyeget. A Budapesti Tudósító jelenti: A pénzügyminiszternek egy régebbi rendelete kimondja, hogy az italmérőktől, mint kincstári jogosítványoktól — akiknek az italmérési engedéllyel egzisztenciát ad az állam — teljes joggal megkivánható, hogy adójukat és egyéb köztartozásaikat pontosan fizessék s egyúttal ebből folyólag meghagyja a pénzügyigazgatóságoknak, hogy a köztartozások leróvása körül fizetékészséget egyáltalán nem, vagy nagyon csekély mértékben tanúsított italmérőktől az italmérési engedélyt vonják meg. Most — fölmerült kétségek eloszlatása céljából — kijelenti a pénzügyminiszter, hogy az italmérőktől az adóhátralékok az exlex tartama alatt ugyan nem hajthatók be, de italmérési engedélyük föltűnő hanyagság esetén most is megvonható.

A miniszterelnök Bécsben. Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök vasárnap reggel rövid tartózkodásra Bécsbe utazik és a kora délutáni órákban öfelségénél magánkihallgatáson jelenik meg. E kihallgatáson a kormányelnök jelentést tesz a parlamenti helyzetről. A miniszterelnök úgy tervezi, hogy még vasárnap este visszaérkezik Budapestre. Bécsi időzése alkalmával, előreláthatóan át fogja venni az öfelsége személye körüli miniszterium vezetését is.

A képviselőház ülése.

Khuen ujságot olvas.

Holló nagy beszéde.

Budapest, január 29.

Ma már egészen ritka padosorok előtt kezdődött az ülés. Még a mindig pontos Hazai Samut is megelőzte Lukács László. Utóbb Khuen-Héderváry Öfomagassága is bemerészkedett a terembe, pedig őt igazán nem érdekli, hogy mi történik itt.

Holló Lajos mondott komoly és magvas beszédet. Mindenki figyelemmel hallgatta, sokat és sokfelől tapsoltak, de mindez nem zavarta a granicsárt — az ujságolvasásban. Ott ült a miniszteri székben és rendíthetetlen nyu-

Az öreg Girus Mihály majd kiejtette szégyenletében kezéből a kanalat. A nemzeti asszony meg nevetve kérdezte:

— Mi az?... Mit beszél maga, István?

— A Mihály bácsi viharúzó varázsdalát.

— Varázsdalát?

— Igenis... Ezzel akarta Mihály bácsi elűzni azt a vihart az éjszaka, a mi most berkergett bennünket a mezőről.

— Mondja már, hogy is volt az?

Szücs István se kérette magát. Elmondta töviről-hegyire a babonás Mihály hajdu golyótáncának, varázsdalának a történetét.

— Hahaha, hahaha! — kacagott az az egész háznép a boglyas hajdu, borzas bajuszu, kupulyka nagy fejü Girus hajdun. Szinte látták, hogy járta az öreg a holdvilágtól beragyogott mezőn a viharúzó golyótáncot, mint leste a Szücs István nagy karimáju kalapja alól mokus módjára furesán mozgó tulajdon árnyékát. Az öreg Girus Mihály szégyenkezve fordult ki a nagy házból a tornáca.

Az okos, józan eszű hajduk pedig ezután sokáig boszantották Girus Mihályt. És minden más babonás embernek is azt kiáltották utcán, piacon:

Sim, sum...
Nyulárnyék!
Madártopp!
Sim, sum...
Rigófüty!
Vakegér!

Sim, sum...
Bagolytojás!
Szilvahuppanás!
Sim, sum...
Süt a hold!
Süt a hold!

Móricz Pál.

galommal olvasott valami lapot: bizonyára az ő dicsőségét.

Igaza is van. Mi köze neki a képviselőházhöz, mi köze a nemzethez, mi köze van országhoz?

Ő a császár minisztere, akinek pénzt, katonát, országot szállítania kell és ő ezt meg fogja tenni, akár mit is beszélnek. Minden szónál ékebben beszél a tett és ő fog tenni, ha ebbe bele is pusztul az alkotmány, a jog, a törvény és az igazság.

Érdekes jelenség, hogy a függetlenségi párt háromszoros többségben van a jelenlevők között. A gyéren egybegyűlt alkotmánypártiak, nemzetiségiek és Kossuth-pártiak teljesen úgy viselkednek, mintha Khuen hívei volnának. Unott esendben hallgatnak és még a Kossuth-pártban sem akad egyetlen ember, aki akár csak egy árva helyesléssel, vagy fejbólintással kísérné a függetlenségi szónok beszédjét, pedig sok igazságot és erős függetlenségi érveket hord össze.

Gál Sándor elnök megnyitja az ülést.

Hitelesítik a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Elnök betérjeszti az irományokat és a kérvényeket.

Szokolay Tamás napirend előtt szóval föl és kifogásolja, — hogy a napló szájába olyan kifejezést adott, amelyet nem tett. (Helyeslés.)

Holló a bizalmatlanságról.

Holló Lajos: Szükséges, hogy a vitát ne huzzák el, hanem mielőbb tisztázzák a kormány parlamenti helyzetét. — Ezért csak röviden akar foglalkozni gróf Andrássy felszólalásával. Kijelenti, hogy nem helyesli azt az álláspontot, hogy meg kell várni a kormány ténykedéseit, — hanem a mellett van, hogy a bizalmatlansági iudítványt el kell fogadni. Kilenc hónap óta húzódott a válság s végre — ahelyett, hogy alkotmányos uton oldatott volna meg — inparlamentáris kormány küldetett. Föl kell emelnünk szavunkat nemcsak a kormány ellen, de különösen azért, hogy a törvényhozás másik faktora is meghallja a parlament szavát. (Ugy van! Helyeslés.) Hiba volna, ha hallgatnánk, hogy ne ringassa magát a korona abban a hiszében, hogy mi alkotmányos mázzal fogjuk bevonni ténykedéseit. Az indeminatás kérdésében is ellenkező állásponton van, mint Andrássy és azt hiszi, hogy ugyanazzal az indokolással az ujoncjutalék megszavazását is lehetne kívánni. Hiszen azt sem a kormánynak, hanem az országnak adják. (Helyeslés.) A zavarok a hatalmi pozícióban állanak be, de ott aztán hatályosan s alkalmasan arra, hogy a nemzet kívánságait észbe hozzák. Hiszen ha nem így tenénk, akkor egyoldaluan végrehajtanók az uralkodó parancsait. (Helyeslés.)

Baloghy Ernő: Magunk csinálnók meg az abszolutizmust. (Ugy van!)

Holló Lajos: Csak így lehet szembe szállni a hatalommal. (Helyeslés.) A Fejérváry-kormány tetteit sem vártuk meg, de nem vártuk meg a bemutatkozását sem. A miniszterelnök ur indeminatást kór, választások céljaira pedig csak parlamentáris jelleg szeretne kapni. (Ugy van.) A nemzeti akaratot erőszakos eszközökkel megváltoztatni akarja, hogy olyan többséget szerezzen, amely az udvari akarat végrehajtására hajlandó. (Zajos helyeslés.) Ebben a fölfogásunkban még Andrássy sem fog bennünket megingatni. (Ugy van.) Ő azt hiszi, hogy olyan alakulás fog létrejönni, amelybe ő és pártja beilleszkedhetnek. Nagyon kívánatos volna, ha kialakulna olyan helyzet, hogy Tisza, Andrássy és Khuen találkoznak. De akkor ne kívánja tőlünk, hogy mi is várakozó álláspontra helyezkedjünk. Mi követeljük az önálló bankot. (Helyeslés.) A parlamentárizmust látja gróf Andrássy tetteinkben veszélyeztetve. Ez fölfelé biztatás lehet, hogy nem a hatalom veszélyezteti a parlamentárizmust, hanem azok, akik ragaszkodnak elveikhez. Nagyon súlyos szó ez. (Mozgás.) Azt mondja, hogy a nemzet hibát követ el, ha haladni és fejlődni kíván. Ez ellen tiltakozik. (Helyeslés és taps.) Andrássy szégyeli, hogy a nemzeti küzdelemben részt vett és azt mondja, hogy károkat okozott. Nos, ez nem áll. Ellenkezőleg, igen nagy eredmény, hogy a nemzet öntudata fölébredt. (Zajos tetszés és taps.)

A függetlenségi többség jött ide s nem az volt a célja, hogy pótolja ezt az elvtelen tömeget, amelyet kiszorított. Mi ma is elől kezdjük a nemzeti jogaink védelmét. (Ugy van!) És a nemzet velünk lesz. (Helyeslés.) A jelen válság úgy állott elő, hogy a katonai kérdések egy időre félre tétettek és addig a gazdasági önállóságot akartuk előkészíteni. Már öt évvel ezelőtt a feliratban ezt ki is mondtuk. (Ugy van.) A kiegyezés megszavazásának és a kvóta föl-emelésének ellenértékül azt tekintettük, hogy a bankkérdésben szabad kezet kapunk és azt hittük, hogy felállíthatjuk az önálló bankot.

Gróf Andrássy Gyula: Nem így volt. (Zaj.)

Felkiáltások: Hát a közös bankot szabad csak fölállítani! Mit csüri-csavarja a dolgot! Becsaptak bennünket! (Folytonos zaj.)

Holló Lajos: Allítom, hogy ő mint a kormánynak tagja garanciát vállalt az iránt, hogy az országnak szabad keze van! (Zaj.)

Gróf Andrássy Gyula: Nem igaz! (Zaj.)

Gróf Hadik János: Erről nem volt szó! (Zaj.)

Gróf Semsey László: Hányszor támadta éppen az ellenkező okból! (Zaj.)

Holló Lajos: A hatvanhetes törvényekből még mindig sok nincs végrehajtva. A régi rendszer sötét árnya ez, mely olyan bőkezűen engedte át Bécsnek a nemzet jogait. Most is ezek jelentkeznek. Ez a politika a nihilnek a politikája s ez az akadálya a nemzet érvényesülésének. Még nem vívtuk meg a döntő ütközetet, de le kell törni ezeket a törtéteket. (Zajos helyeslés.) Az önálló banktól a függetlenségi párt egyetlen tagja sem tér el. (Ugy van!) Ennek meg van a többsége s ha a király ezt teljesíti, nincs többé válság. Előbb hitegettek, hogy ha ettől eltérünk, a katonai téren kapunk engedményeket, de aztán kiderült, hogy ezt sem adják meg. Foglalkozik azzal a kérdéssel, hogy a választói reformot a gazdasági önállóság elé kell helyezni s utal arra, hogy anyagi erőink gyarapítása első rendű feladat, mert különben nem tudunk megállani.

Az angol választásokon is a védvamosok győznek, mennyivel nagyobb szükségünk van nekünk gazdasági erőink megvédelmezésére. (Élénk tetszés, taps.) Es itt a hatvanhetesek mégis szembe szállnak velünk, pedig hányszor hívtuk őket, támogassák a nemzetet ebben a küzdelemben. Reflektál a választói jog ügyében tett nyilatkozatokra. A harcban csak a vármegyéknek ezer politikai funkciót teljesítő hivatalnokai vett részt. A tisztviselők azután a legteljesebb elismerésben részesültek s meg van győződve arról, hogy újabb küzdelem esetében ismét részt fognak venni az ellenállásban. A vármegyék alkotmányos élete nem függ azonban csak a tisztviselőktől. Az igazi ellenállást az egész nemzet tudja csak kifejtetni s ha ez törvényes, éppen úgy fog sikerülni, mint az előző. (Tetszés.) — Foglalkozik a választói reform sürgősségével és hangsúlyozza, hogy a függetlenségi párt ennek fontosságát mindig ismételte. Mindig sürgette annak megvalósítását, de nem volt hajlandó az önálló bankról lemondani. Wekerle volt az, aki megakadályozta és a király előtt fő bankszakértőként szerepelt. Utal Tisza beszédére, aki támogatja a kormányt, de a választói reformot nem helyesli. — Pedig a mostani választói törvény súlyos sérelem a magyar nemzetnek. Meg kell csinálni az általános választói jogot. (Helyeslés.) Senki sem arrogálhat magának olyan jogot, hogy — mint Tisza István — különb hazafi, mint mi. (Ugy van.) De nem szabad azt sem mondani, hogy nekünk kellene erőszakos eszközök a magyar hegemonia megvédésére. Nekünk nem kell pluralitás. (Zajos helyeslés.) Nekünk jogegyenlőség kell. (Tetszés.) Két irány látszik. Az egyik kívül áll a parlamenten s ez konzervatívnak lehet mondani s ezt jellemzi az erőszakos házszabályrevízió. Ez csak azt az alapot akarja kiszélesíteni, amelyen az udvari akaratot lehet megerősíteni. (Zajos helyeslés.) Ezt akarja Tisza. (Ugy van.) De le akarja törni azt az irányt, amely a reformot nemzeti irányban akarja megvalósítani.

Szmrecsányi György: Hát a konzervatív nem lehet nemzeti? (Zaj.)

Felkiáltások: Nem! Mert a közösséget akarja fenntartani.

Fried Lajos: Konzerváld magad spirituszban. (Derűtség.)

Holló Lajos: Nem akarják a nemzeti akarathoz idomítani. A válság nem lesz örök életű, el fogjuk érni nemzetünk jogos kívánságait. (Helyeslés, taps.) Ezek szembehelyezkednek a nemzettel, de hiába teszik. Ezért fogadja el a bizalmatlansági indítványt és Kossuth Ferenc javaslatát. (Hosszan tartó élénk helyeslés és taps. A szónokot számosan üdvözlik.)

Elnök az ülést öt percre felfüggeszti.

Szünet után elnök az ülést ismét megnyitja.

Ballagi Aladár annyira fontosnak tartja a szavazást, hogy eláll a szótól. (Élénk helyeslés.)

Bánffy beszél.

Báró Bánffy Dezső: Sok mindenféléről beszélnek, de nem beszélnek a kormányról. Pedig arról van szó, hogy a bemutatkozott kormány iránt a Ház bizalommal nem viselkedik. (Ugy van!) Ő elfogadja úgy Justh indítványát, mint Kossuth javaslatát. (Élénk eljenzés.)

Felkiáltás: Negyvennyolcas álláspont! (Tetszés.)

Báró Bánffy Dezső: Nem negyvennyolcas álláspont. Eppen arról akar szólni, hogy itt a nemzet jogainak érvényesítéséről van szó. Ez tehát magyar nemzeti álláspont, amelyből nem szabad pártpolitikát csinálni. (Helyeslés.) Már 1903-ban arra az álláspontra helyezkedett, hogy tegyük félre a közjogi harcokat s küzdjünk a nemzeti állam kiépítésén. Azért adott 1906-ban annak a véleményének kifejezést, hogy ne fessegessük a katonakérdéseket s elégedjünk meg a magyar vezényleti nyelv fokozatos kifejlesztésével, s fektessük a gazdasági kérdésekre a súlyt. Ezért járul most is a két javaslatához. (Helyeslés.) A kormány alakulásával foglalkozik. Multadban nincs öröm. (Derűtség.)

Felkiáltások: Mi lesz a jövővel?

Báró Bánffy Dezső: Az volna az egészséges állapot, ha egy nemzeti, liberális, demokratikus, a választói jog alapján álló parlament alakulna. (Helyeslés.) A jelen kormányról a program után nem hihetek mást, mint hogy konzervatív, feudális. (Ugy van!) Nem foglalkozok részletesen a kormány programjával, mert ez olyan körülmények között született meg, hogy csak bizalmatlansággal lehet vele szemben. Justh és Kossuth indítványát fogadja el. (Hosszas eljenzés és taps.)

Bánffy beszéde után elemi erővel tört ki a többség kívánsága:

— Szavazzunk! Szavazzunk! — zúgott a tömeg.

A feliratkozott szónokok sorra elálltak a szótól. Közben a jegyző Pető Sándor nevéhez ért.

Pető Sándor beszélni akar. Óriási zaj tört ki erre.

— Eláll! Szavazzunk! — követelte a többség.

Pető kijelenti, hogy csak röviden beszél. Erre elsöndesedett az ülésterem.

Az ülés folyik.

A városházáról.

A városi közgyűlés második napja

Indítványok a tanácsnoki állás körül. — **A vásárcsarnok.** — **A tudószanatórium.** — **A színház sorsa.**

Debrecen, február 28.

Megcsappant érdeklődés mellett folyt le a törvényhatósági közgyűlés második napja, különösen a gyűlés elején voltak üresek a padsorok, amelyek később a fontosabb ügyek tárgyalásánál megteltek.

A mai közgyűlés tárgyai között a tanácsnoki állás betöltése körüli

indítványoknál, a vásárcsarnok, a tudószanatórium és a színházi szerződés tárgyalása körül mutatkozott nagyobb érdeklődés.

Elhatározták, hogy a hetedik tanácsnoki állást a márciusi közgyűlésen betöltik, a vásárcsarnok terveit elkészítetik, a tudószanatórium helyéül a Nagyerdő nyulási részén a helyet megállapították s elhatározták a színházi pályázat kiírását.

A mai közgyűlésről tudósítók a következőket közli:

Három óra után tíz perccel nyitotta meg az ülést Weszprémy Zoltán főispán.

A megnyitás után a névszerinti szavazásokat ejtették meg. Harmadikban szavaztak arra, hogy Rádi János libakerti földjét 2640 koronáért megvásárolják és hogy a József kir. herceg-utca és a Nyugoti-sor sarkán levő, utcanyitásban maradt 38'68 négyszögölnyi területet négyszögölenként 66 koronáért eladják Fazekas Istvánnak.

Ezután titkos szavazással töltötték be a központi választmányban megüresedett helyet. 52 szavazattal Muraközy Lászlót választották meg dr. Szikszói Szabó Lászlóval szemben.

Rikli Antal és társai indítványt adtak be a közgyűléshez, hogy a Király Gyula halálával megüresedett tanácsnoki állást a márciusi közgyűlésen töltsék be. Ezzel szemben egy másik indítványt adtak be. Márk Endre és társai indítványozták, hogy az állás betöltése maradjon egyelőre függőben, ha azonban betöltetnék az állás, arra így csak jogvégezt egyének pályázhassanak. Az indítványhoz többen szoltak hozzá.

Gróf Degenfeld József szerint a jogvégeztséget a törvény nem írja elő, az csak irni-olvasni tudást követel a tanácsnokoktól.

Balkányi Miklós az állás mielőbbi betöltését kívánja.

Domahidy Elemér szerint azonnal kellett volna intézkedni az állás betöltése iránt.

Az elnöklő főispán igazolja magát. Azért nem írta ki a pályázatot, mert azt a polgármester nem kívánta.

Kovács József polgármester a tanács javaslatát ajánlja elfogadásra, mely szerint az állást a márciusi közgyűlésen töltsék be jogvégezt egyénnel.

Szentesi János gazdaságilag képzett egyént szeretne a gazdasági tanácsnoki székben látni.

Ezután szavaztak. Márk Endre és társai indítványát elvetették, a pályázatot a régi szervezeti szabályzat alapján írják ki.

Kisebb ügyek.

Bemutatták a választott bizottsági tagok 1910. évre szóló névjegyzékét. A közigazgatási bizottság fegyelmi választmányába a tisztí főügyész helyettesévé dr. Dóczy Emil alügyészt választották. Több kisebb ügy elintézése után előterjesztették a tanács javaslatát a vásárcsarnok létesítése ügyében.

A vásárcsarnok.

A tanácsi javaslat szerint Petz Samu egyetemi tanárt biznák meg a tervek elkészítésével s ezért 10 ezer koronát szavaznak meg. Dr. Révi Nándor az előterjesztés egyik részét elfogadja, de nyilvános pályázatot óhajt három díjjal. Aczél Géza védi a tanács határozatát. A tervek elkészítését szakértő emberre kell bízni. Balkányi Miklós a nyilvános pályázat kiírása mellett van. Dr. Freund Jenő a tanács javaslata mellett van. A vásárcsarnok építése sürgős, a nyilvános pályázat folytán csak halasztást fog szenvedni az ügy.

A többség a tanács javaslatát fogadta el s elhatározták a vásárcsarnok terveinek elkészítését.

Tárgyalták a József kir. herceg szanatórium egyesület által Debrecenben felállítandó népszanatórium

ügyét. A tanács a Nagyerdő északi sarkán javasolja a kért 30 holdnyi területet megadni a 150 ezer korona hozzájárulással. Ennek ellenében a város két tagot küld a felügyelő bizottságba s öt ágyról rendelkezik.

Nagy vita merült fel a hely kérdésében, amelyre vonatkozólag már eddig is nagyon megoszlottak a vélemények a bizottságok tárgyalásainál.

Komlóssy Arthur hosszabb beszédben indokolja meg azon indítványát, mellyel a Nagyerdő helyét az Apafáját jelöli ki s ennek előnyeit sorolja fel a nagyerdei hely mellett. Dr. Petzkó Ernő sem szavazza meg a Nagyerdőt a területet. Dr. Tüdös Kálmán szerint a vezetőség köti magát a Nagyerdőhöz. Aki ennek ellene van, az ellene van a szanatóriumnak is.

Dr. **Burger Péter** szerencsésen összeegyezteti a szanatórium vezetőség kívánságát és azon véleményeket, amelyek a Simonyi-uti sétány s a nagyerdei üdülőhely elnéptelenedésétől félnek. Indítványt nyújt be, amelyet később a tanács is magáévá tett. A szanatórium helyéül a Nagyerdő nyulási részén van a legalkalmasabb hely, ahol több védőhely is van s kellőleg védett.

Jánosi Zoltán is hosszasan beszélt a szanatórium felállítására mellett, melynek sürgős felállítására szükség van, miután évenként rengeteg embert ragad el a pusztító betegség. Dr. Burger indítványát fogadja el. **Debreceni Jenő** a költségekhez szólott. A nagyerdő mellett van, a vízvezeték a csatornázás és a világítás bevezetése sokkal kevesebb költségbe kerül.

Vita után szavaztak a hely kérdésében s 51 szóval 33 ellenében a dr. Burger Péter indítványa szerint a Nagyerdő nyulási részét jelölték ki a szanatórium helyéül.

A színház sorsa.

Tárgyalták ezután a tanács előterjesztését, mely a városi színház bérletére vonatkozó szerződésnek 1911. október elsején való lejártáról és a bérbeadásra vonatkozó intézkedésről szól.

Az új szerződés tervezet a szubvenció mellett több kedvezményt megvon a színház igazgatótól, amellyel 22,700 koronát takarít meg a város. Ennek ellenében a színházi bizottsággal egyetértőleg helyárfelemelést javasol a tanács.

Dr. Révi Nándor nem fogadja el a tanács javaslatát. Versenytergályalást kell hirdetni a színházra. Annak az igazgatónak kell adni, amelyik többet fizet érte.

Dr. **Freund Jenő** szerint így is baj van a szintársulattal, hát még ha üzleti alapon kezeljük a dolgot.

A bizottsági tagok türelme ekkor már kimerült, szavazást kértek, dr. Révi Nándor visszavonta indítványát s így szavazásra nem került a sor, elfogadták a tanács határozatát.

Ingtatlan vételek.

Elhatározták özv. Borbély Józsefné és társai Arany János-utca 43. számú, a Csontos-testvérek Wesselényi-tér 10. számú házak, továbbá Zádor Lajosné, az Emmert-örökösök és dr. Weisz Bernát tulajdonát képező földek megvételét. — Az Arany János-utcai házáért 26 ezer, a Csontos-féle házáért 11 ezer 600 koronát szavaztak meg. Az ingatlanok négyszögölét 4, 5 és 6 kor. 50 filléért veszik meg. Kisebb ügyek elintézése után a közgyűlés este fél nyolc órakor véget ért.

Szives = kérelem

Hazafias tisztelettel kérjük azon előfizetőinket, akik még erre az évnegyedre nem fizettek elő — sziveskedjenek az előfizetési díjat mihamarább a kiadóhivatalba juttatni, hogy az a lapot fennakadás nélkül tovább is küldhesse.

Cim: **DEBRECZEN**
kiadóhivatalának
Debrecen

A VÁRMEGYÉBŐL.

Az ujjvárosi éhínség.

Folynak az adakozások,

Debrecen, január 28.

A debreceni lapok által megindított segélyakció — mely a balmazújvárosi inségek felszegélyezésére irányul — szép eredményt mutat már az első nap után is. A város jószívű emberei pénzt és kenyeret vittek a vármegye házára a nyomorba jutottak számára.

Kovács Gyula alispán a tegnapi gyűlés eredményét, 135 korona s filléreket, valamint az egyéb adományokat ma reggel elküldte Balmazújváros község elöljáróságának, — amely kiosztotta a szerencsétlenek között.

A társadalom megmozdult, csak a kormány maradt télenül, noha táviratilag is lehetett volna már intézkedni jó akarattal a segítségről. De hát a politika lefoglalja a kormányt. Az éhezők neki keveset számítanak.

Adományokat még elfogad az alispáni hivatal, mert a tegnapi eredménnyel még gyengén van segítve a nagyszámu éhezők családjain.

Adományokat küldtek eddig: Mihalovits Jenő 30 kor., Trieszti biztosító 10 70 korona, magát meg nem nevező 2 kor., Schneider János 2 kenyér, özv. Berény Sámuelné 3 kor., Szalay Józsefné 3 kor., Péntes Sándor 10 kor., Fried Leó 50 kor., dr. Losonczy Almos 20 kor., Eressey Gyula 5 kor., Molnár Mihály 10 kor.

EGYHÁZ, ISKOLA.

— A debreceni munkásgimnázium folyó hó 29-én, este 8 órakor az Ipartestület dísztermében Csokonai halálának 105-ik évfordulója alkalmából Csokonai-ünnepélyt tart a következő műsorral: 1. Bevezető beszéd. 2. Reménység. Szavalja Pozsonyi Málka k. a. 3. Ének. Cimbalom kíséret mellett előadja Juhász Erzsike k. a. 4. Csokonai. Előadás 46 vetített kép kíséretében, tartja dr. Kardos Albert. Belépti díj nincs, de szives adományok a munkásgimnázium könyvtára javára elfogadhatnak. A füzet ára 10 fillér.

Kereskedelem, ipar.

Uj francia vámtarifa. A francia képviselőház egy törvényt fogadott el, amely jelentékeny vámemelést tartalmaz. A törvény 1910. évi március hó 31-én lép életbe, ha a senatus elfogadja. Figyelmeztetjük tehát az érdekelt kereskedőket, hogy szállításaikat még idejében eszközöljék, hogy a régi tarifa előnyeit élvezhessék.

UJDONSÁGOK.

— **Károly napja.** Tegnap, Károly napján meggratulálták a névnapot ülő férfiakat. A városházán Bészler Károly árvasz. elnököt, Oláh Károly és Vargha Károly tanácsnokokat üdvözölték számosan.

— **A második szanatorium est.** Az első estéhez hasonlatos zsufolt ház előtt játszódott le a második szanatoriumi est. Előkelő közönség töltötte meg tegnap este is a városi színházat s dörgő tapsokkal jutalmazta az első estének sikereitől felbátorodott s így még inkább remekelő szereplőket. A számok épp oly jók, stilszerűek, bravurosak voltak tegnap is, mint tegnapelőtt, egészen természetes tehát, ha a siker épp úgy meg volt tegnap. A szereplőknek bőven kijutott a tapsokból. A fáradságos munkát követőleg a közönség s a szereplők a Bika dísztermébe vonultak át, ahol kedélyes táncmulatság vette kezdetét, — a nagy s kerhez méltó jókedvvel. A mulatság lapunk zártakor még javában folyik.

— **A város a kertészetért.** Az Országos Magyar Kertészeti Egyesület kérelmére Debrecen város mai közgyűlése 400 korona tiszteletdíjat szavazott meg a Budapesten ez évben tartandó kertészeti kiállításra.

— **Ezer korona a nánási kalapgyárnak.** Debrecen város közgyűlése a részvény-társasággá alakult Sohler-féle kalapgyár részére ma két darab ötszáz koronás részvény jegyzését határozta el. A törvényhatóság némely tagja nem viseltetett rokonszenvvel az „idegen” ipar iránt, a másik rész tartózkodott a szavazástól s így történt meg, hogy a döntő elnöki szó vitte oda a dolgot, hogy a már országos hirre jutott kalapgyárnak Debrecen városa is részvényese lett.

— **Vasutasok farsangi mulatsága.** A debreceni vasutas ifjuság minden évben szokott rendezni egy-két sikerült táncmulatságot vagy kedélyes estét, sőt néha-néha a komolyabb muzsának is áldoznak egy-egy koncert keretében. A vasuti állomás vendéglőjének a nagytermében folynak le ezek a kedélyes esték. Részt vesz rajta Debrecen vasutasságának a színe-java. Mert rendszeresen szoktak sikerülni ezek a mulatságok. Az idén „farsangi vigalmat” rendeznek a derék vasutasok, temérdek ötletességgel és bohósággal fűszerezve. Drumár János lesz a „főmestere” ennek a farsangi mulatságnak, de mellette buzgólkodik az egész rendezőség az ifjabb Stingli Kálmán és Uy Sándor élén. Az est részletes programját a legközelebb adjuk közre.

— **Ártatlanul a börtönben.** Már magát azt is érdemes tudni, hogy az 1903. év során például, az egész országot véve, a járásbíró-ságoknál folyt bűnügyekben 1252, a törvényszékeknél 7683 terhelt volt előzetes letartóztatásban, avagy vizsgálati fogságban. Hogy a bebörtönözött emberek közt sok volt az ártatlan, mutatja, hogy e vádlottak közül a járásbíró-ságon 137, a törvényszékeken 1608 vádlottnak a pöre felmentéssel végződött. Vagyis azt kell föltenni, hogy ez az 1745 ember ártatlanul ült börtönt. De van még egy szintén sajnálatos körülmény ezen a téren. Az ugyanis, hogy akárhányszor a kiszabott büntetés nem éri el a vizsgálati fogságban eltöltött időt. Majd más esetekben eléri ugyan ezt, vagy valamicskével meghaladja, de tárgyilagos szemmel nézve, nem lehet el-

zárkózni az elől a benyomás elől, hogy a bíróság néha csak azért ad nagyobb szabadságvesztés büntetést, nehogy fura színben tűnjék fel, hogy a vizsgálati fogság hosszú volt. Ez így van, ahogy így van — bizony szomorú.

— **A hortobágyi csárda bérlője.** Fésüs Lajos, a hortobágyi csárda bérlője kérte a várost a bérlőnek hat évre való meghosszabbítására. Ennek ellenében béremelést s nagyobb építkezést ígér, amelyeket a hat esztendő leteltével minden kártérítés nélkül átbocsát a város tulajdonába. A mai közgyűlés foglalkozott a bérlő kérelmével s azt teljesítette.

— **Adomány a balmazújvárosi inségeknek.** Rácz Károly és fia zenekara ma öt koronát küldött be szerkesztőségünkbe a balmazújvárosi inségek részére. Az összeget eljuttattuk illetékes helyére.

— **A Szent-László dalegylet folyó hó 30-án, vasárnap délután 3 órakor a vargautcai róm. kath. elemi iskola helyiségében értekezletet tart, ez uton értesítjük és kérjük azokat az urasszonyokat és urleányokat, kik a farsangi mulatságon a felszolgálást eszközlik, sziveskedjenek megjelenni.**

— **A cigánylegény bárósága.** Tordáról írják: A torda-aranyos-megyei Kövend községnek szenzációja van. Érdekes ügyben nyomoz a csendőrőrs. Ezelőtt három évvel elment a faluból világot járni Zöld Ambrus cigánysuhanc. Összeakalandozta az egész országot és körmönfont szélhámosággal, ahol csak tehette, sok-sok embert becsapott. Most ősszel hazajött és feltűnően költekezett, evett, ivott, mulatott. Mindenkinél feltűnt a cigányuri élete. Ő azonban a kérdezősködőknek azt felelte, hogy a hirtelen meggazdagodás titkát tudja, sok pénze van, most több bankómasinát komandéroz. Ennek többen felültek és sokan pénzt adtak a cigánynak, hogy majd százszorosan visszakapják. A dinom-dánomnak azonban a napokban vége szakadt. Kövendre jött egy idegen fiatalember, aki báró Pálfi Ambrus urfit kereste, akinek ő nagyobb összegű kölcsönt adott. Rá is akadt az álbáróra, a furfangos cigányra, az anyja viskójában. Ekkor aztán kisült minden, a sok-sok család és szélhámoság, amelyekkel az urhatnám cigány olyan feltűnő jómódra tett szert. Az idegen jól elnászpárgolta és csendőrkezdbe adta a cigányt, aki ellen most folyik a nyomozás.

— **Kificamodott a lába.** Nagy népsődületet okozott ma a Dégenfeld-téren egy ujfehértói napszamos ember szerencsétlensége. A Dégenfeld-téren elesett és esés közben kificamította a lábát. A szerencsétlenül járt embert a közokórházba szállították.

— **Az elkeseredett szerelmes.** Budapestről írják: Jelinek Lajos 19 éves péksegéd összeveszett a kedvesével, ezért ma éjjel a Bethlentéren kétszer magára lőtt, de nem talált. Unokaöccse, Gál Gábor, aki vele volt, elvette tőle a revolvért és a dühöngő embert bekisértette a főkapitányságra. Itten megnyugodott, mire eleresztették.

— **A timárfjuság bálja.** A debreceni timárfjuság szokásos bálját a mai napon tartja meg. Az ifjuság a bálra vonatkozó elő-

készületeket megtette és oly nagy a közönség érdeklődése, hogy a bál sikere biztosra vehető. A táncrend is elkészült és oly izléses, hogy meg fogja nyerni a hölgyek tetszését. Az ott megjelent vendégeket kitűnő italokkal látja el az ifjuság.

— **Asztalossegéd szerencsétlensége.** Kozma Alajos 26 éves, nánási születésű asztalossegédet súlyos szerencsétlenség érte munkaközben. A gép jobb keze ujját levágta. Súlyos sérülésével a mentők a debreceni kórházba szállították.

— **Rendőri hírek. (Álkulesos rablók.)** Álkulesos rablók jártak tegnap Sántha Károly Bethlen-utcai lakásán. A tettesek álkules segélyével felnyitották a szobát és a butorokat össze-vissza forgatták. A fiókokból mindent kihánytak, valószínűleg pénzt kerestek, de ezt nem találták. A rendőrség nyomozza a tetteseket. — *(Ruhatolvajok.)* Tolnai Dániel cipőkereskedő Széchenyi-utca 23. szám alatt levő lakásán tolvajok törtek be és 30 korona fehérneműjét magukkal vitték. A rendőrség nyomozza a tetteseket.

— **Perczel Karola próbabálja. A szintársulat kiváló táncművésznője, Perczel Karola, ma, szombaton este a Royal nagytermében fényes próbabált rendez. A nagyszerűnek ígérkező próbabalon a népszerű táncpedagógus növendékei mutatják be előhaladásukat. A bál kezdete 8 órakor. — Belépődij 2 korona.**

— **A nap halottai.** A tegnapi nap folyamán az állami anyakönyvi hivatalnál a következő haláleseteket jelentették be: Kiss János ref. 2 hónapos, Kaposznyák György gör. kath. 45 éves, özv. Nagy Mihályné ref. 68 éves.

— **Repülőgép Debrecenben. Kiállítás folyó hó 30. és 31-én a Korona helyiségében. Belépti díj 40 fillér; felolvasás 1 korona. Felolvasást tart Klein mérnök, d. e. 11-12, d. u. 5-6-ig.**

— **Könyvkötészeti munkákat** Dávidházy Kálmán és társa cégnél rendeljünk.

Páris pusztulása.

*

A kamara összes bizottsági teremt átváltoztatták a Palais Bourbon személynének hálólhelyeivé, mert utóbbi helyen a lakások el vannak öntve. Az áradás folyton tért hódít. Valószínű, hogy a víz holnapig elzárja a Bourbon-palotához vezető utat.

Ejfélikor kiadott hivatalos jelentések szerint a Marne este 7 óra óta nem emelkedett. A Szajna felső folyásában a vízállás állandóan csökkent. Párisban a víz este 8 óra óta óránként több mint 10 milliméterrel emelkedik. A vízállás valószínűleg 3-6 óra között reggel éri el maximumát.

Páris, január 28. (Éjjel fél 1 óra.) A víz állandóan emelkedik. A Faubourg St. Antoine egy részén az a veszély fenyeget, hogy az összes kloakák megrepednek. Ez a sugárut teljesen víz alatt áll. Mindenfelé nagy sötétség uralkodik.

Páris, január 28. A kormány előtt nagyszabású szabályozási terv fekszik, amelyet meg akar valósítani, hogy Páris többé hasonló katasztrófa ne érhesse. A főcél az, hogy a Szajna vizét elvezessék és így megakadályozzák, hogy a jövőben ilyen víztömegek a város előtt és a városban összetorlódhassanak. A városi pénzügyi központ közli, hogy a kár, melyet az árvíz a város tulajdonában okozott, körülbelül nyolevan millió frank.

Ez összeg legnagyobb részét a földalatti vasuton szükségessé vált javítások fogják elnyelni, míg a városi épületekben okozott kárt körülbelül negyvenhárom millió frankra becsülik. A tűzoltóság az utcákon mindenfelé erősen dolgozik azon, hogy kiszivattyuza a vizet; az elárasztott csatornákból folyton új víztömegek áradnak ki úgy, hogy a tűzoltók a legtöbb helyen meddő munkát végeznek. Cementtel megtöltött zsákok és hirtelenében fölépített fák védik a

házak kapuit, hogy a víz a házak belsejébe ne hatolhasson. A vízveszedelem azonban ma elérte tetőpontját és előre látható, hogy a víz most már gyorsan apadni fog.

Páris, január 27. A Havas-ügynökség jelenti: Hivatalos jelentések szerint a Szajna az éjjel még kissé emelkedik, bár a víz a felső folyásában esett. Ha a hőmérséklet nem változik, remélik, hogy a víztömegek holnap visszatérnek a folyó medrébe. — A Necker-negyedben, a pénzverő intézet közelében és a St.-Germain des Prés városrészben a legtöbb ház víz alatt van és ki van lakoltatva. A város különböző pontjain hol fölemelkedett, hol pedig lesüppedt a koesi- és a gyalogut.

A St. Lazare pályaudvarhoz vezető utakon nagyon veszélyes a közlekedés. A sévresi porcellángyár összes munkásait, miután a földszinten lévő műhelyek elsüppedtek, elbocsátották. Neuillyben a víz a mélyebben fekvő városrészekben a házak második emeletéig ér. Páris, január 28. Éjjel fél 1 órakor a Grand Augustin-rakparton a járda egy része besüppedt és az Orleans vasút vonalára esett. A Place de la Concorde gyalogságtól el van zárva. A Jardin de Parisban árkokat ásna. Páris, január 28. (Éjjel 2 órakor.) Éjfélikor a helyzet rosszabodott. Délután 4 óra óta nagy hidegség állott be, amellyel a víz befagyott. A kloakák megrepedeznek. A XII. kerület, Páris legnagyobb városrésze, teljesen víz alatt van és csak bárkákkal és szükséghidakkal lehet a közlekedést némileg fenntartani. A rakpartokon a víz mindig emelkedik. A víz elérte a Pont de Parapets-híd íveit, amelyeket emelni kell. A víz emelkedik és terjed tovább a XIII. és XV. kerületekben, valamint St. Denysben és Patinban, amelyek nincsenek világítva és ivóvízhiányban szenvednek.

Tájékoztató.

— (Mulatságok s egyéb szórakozásokról.) —
Január 29., Szombat:

Este 8 órakor.
A timár ifjuság bálja a Bika szálloda disztermében.

Este 8 órakor.
A Perczel Carola növendékei táncpróbabálja a Royal szálloda disztermében.

Február 1., Kedd:

Este 8 órakor.
A Szent László dalegylet farsangi hangversenye a Bika disztermében.

Február 2., Szerda:

Délután 5 órakor.
Az izraelita nőegylet leány-zsurja a Royalban.

Február 5., Szombat:

A Szent-Erzsébet egyesület bálja a Bika disztermében.
Postás bál a „Royal” szálloda disztermében.

Este 8 órakor.
A debreceni csizmadia társulat temetkezési egyletének táncvigalma a Korona disztermében.

Február 6., Vasárnap:

Este 8 órakor.
Az iparoskör bálja a Bika szálloda disztermében.

Délután 5 órakor.
A Debreceni Dalegylet hangversenye a Royalban.

Este 8 órakor.
A szabászok bálja a Royalban.

Február 7., Hétfő:

Este 8 órakor.
A helyőrségi altisztek bálja a Bika disztermében.

Február 8., Kedd:

Este 9 órakor.
Az orvos és gyógyszerész egylet bálja a Bika disztermében.

Február 12., Szombat:

Este 8 órakor.
Kereskedő ifjak társulatának bálja a Bika disztermében.

Február 15., Kedd:

Este 8 órakor.
A jogász ifjuság táncestéje a Bika disztermében.

Február 19., Szombat:

Este 8 órakor.
A függetlenségi kör bálja a Bika disztermében.

SZÍNHÁZ.

A MAI ELŐADÁS SZINLAPJA:

Szombaton, 1910 január 29-én

Az ördög.

Vigjáték.

Holnap, vasárnap, január 30-én

Délután 3 órakor félhelyárakkal

Élvált asszony.

Operett.

Este hét órakor rendes helyárakkal

Szent hazugságok.

Dramolett 1 felvonásban

Ahasvér.

Színmű 1 felvonásban.

Édes grisettek.

Operette 1 felvonásban.

* **Vasárnapi előadások.** Vasárnap délután 3 órakor mérsékelt helyárakkal Fall Leó nagy sikerű darabja az Élvált asszony kerül színre, a főszerepeket Zilahyné, Szilasi Etel, Horváth, Gyöngyi, Ligeti adják. Este a szerdán bemutatott három egy felvonásos ujdonságnak lesz második előadása: Szent hazugságok, Ahasvér és Édes grisettek.

* **Dr. Ernyeiné Okolicsányi Paula** hétfőn lép fel a Pillangókisasszony operettnek címszerepében. Ez estén Ahasvér és Édes Grisettek kerülnek színre.

* **Az ördög.** Ma este kerül színre új betanulással az ördög. Molnár Ferenc világhírű darabja. Az ördögöt — Zilahi Gyula, A festőt — Kardos Géza, Selyem Czinkát — Huzella, A bankárt — Lugosi. A feleséget — Hahnel, Tót Elzát — Batori M. adja.

TÁVIRATOK.

Megszavazták a bizalmatlansági indítványt.

Az üléseket elnapolták.

Nagy vihar a Házban.

Budapest, január 28.

A képviselőház mai ülésén Holló Lajos és báró Banffy Dezső beszédei után a képviselők nagy zajjal követelték a vita berekesztését és a szavazást.

Pető Sándor beszéde után, aki elfogadta Justh és Kossuth határozati javaslatát, az elnök berekesztette a vitát s feltette a bizalmatlansági indítványt szavazás alá.

A szavazás megejtése után a Ház óriási többsége elfogadta Justh Gyula és Kossuth Ferenc külön-külön beadott bizalmatlansági indítványt.

A Házban lelkes éljenzés tört ki. A kormány tagjai közül jelen voltak Héderváryn kívül Hieronymi és Székely miniszterek. Héderváry a legnagyobb nyugalommal ült helyén a képviselők beszéde és a szavazás alatt. Ujságokba temetkezett a miniszterelnök s olvasta a lapok híreit.

Mikor a zaj eleszillapodott egy kissé, Héderváry letette az ujságot s iratai között kotorászott. Majd előszedett egy nagypecsétes borítékot s felvitte Rakovszky alelnöknek.

A képviselők mindjárt sejtették, hogy

miről van szó. Kevéssel ez után Rakovszky felbontotta a borítékot s felolvasta a királyi kéziratot, amely szerint a Ház március 24-ig el van napolva.

Az elnökség a királyi kéziratot áttette a főrendiházhoz.

A királyi kézirat felolvasása után óriási vihar keletkezett a Házban. A képviselők helyeikről felugrálva, kiabáltak Héderváry felé:

— Gyalázat, disznóság, ez már a törvénytelenégnél is több!

Pár percig tartott ez az állapot; a zaj és lármá miatt nem tudott szóhoz jutni sem az elnök sem Héderváry, aki szólanı akart, úgy, hogy szünetet kellett elrendelni.

Szünet után Batthyány Tivadar gróf, a függetlenségi párt alelnöke állott fel szó-lásra.

Hatalmas beszédben indokolta meg, hogy a kormány eljárása törvénytelen. Majd határozati javaslatot terjeszt el, mely szerint mondja ki a Ház, hogy tiltakozik az elnapolás ellen, a képviselők az elnapolás dacára maradjon együtt. A határozati javaslat szól még arról is, hogy a Ház az ország törvényhatóságaihoz intézzen felhívást, hogy a kormány azon szándékát, mely szerint az adózás és ujoncozásra megküldendő rendeleteit ne hajtsa végre.

A határozati javaslat formálisan a nemzeti ellenállás szervezésének jellegével bír. A képviselők óriási tetszéssel fogadta a határozati javaslatot.

Apponyi Albert gróf szólalt fel a Kossuth párt nevében s kijelentette, hogy a nemzethez intézendő proklamációban fejték ki azt, hogy a kormány rendeleteinek eleget ne tegyenek.

Az ülés délután 3 órakor ért véget. A legközelebbi ülés március 24-én lesz.

A függetlenségi pártkörből.

Budapest, január 28. A függetlenségi pártkörben ma este élénk élet uralkodott. Rögtönzött értekezletet tartottak, amelyen Justu megköszönte a képviselőknek, hogy oly buzgón kitarítottak. Ezután belső ügyeket tárgyaltak, elhatározták az akció folytatását. A körben nagy lelkesedés uralkodik s élénken tárgyalták a mai, a pártra nézve dicsőséges nap eseményeit.

Khuen Bécsbe ment.

Budapest, január 28. Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök ma este fél öt órakor Bécsbe ment s holnap kihallgatáson jelenik meg a király előtt, hogy csupán referáljon a mai ülés eredményéről. Beavatott politikai körökben az a hír járja, hogy Khuen formálisan a kormány felmentését fogja kérni, amit a király nem ad meg, hanem új kéziratot ad a parlament feloszlatására. Március 24-én megismétlődnek a már egyszer megtörtént jelenetek, feloszlatják a Hazat s az új választások májusban, vagy júniusban megtörténeek.

Budapesti gabonatözsde.

Buza áprilisra	14:31—32
Buza májusra	14:00—01
Buza októberre	11:98—99
Rozs áprilisra	9:87—89
Rozs októberre	8:98—99
Zab áprilisra	7:61—62
Zab októberre	00:00—00
Tengeri májusra	6:72—73
Repece augusztusra	13:70—80

TÖRVÉNYKEZÉS.

— A szoboszlói vasuti katasztrófa. Másfél éve annak, hogy egy júniusi éjszakan rettenetes vasuti katasztrófa történt a közeli Szoboszló bejárata előtt. Az összeütkezés alkalmával az utasok közt nagyon sokan megsebesültek, két ember pedig meghalt. A tárgyalás most folyik a törvényszéken. A bizonyíték befejezés felé közeleg. — Valószínű, hogy a váltóór és a térfelügyelő ellen ma már ítéletet is hoznak.

OLCSÓ IRÓGÉPEK!

Minden rendszerűek, kitűnő állapotban, jótállással adatnak el.

„MERCUR“

összes rendszerű írógépek műszaki vállalat cégénél. Speciális javító műhely!

ADLER

elsőrangú gyártmány, teljesen látható írású és legnagyobb átütő képességű

IRÓGÉP

kizárólagos képviselő: Debreczen és Hajdumegyére.

Kellékek

valamennyi rendszerű író. és sokszorosító gépekhez!

COPYING OFFYCE! gépiró, másoló és sokszorosító iroda. Telefon 5—40.

Debreczen Arany János-u. 2.

15 Bejárat a II-ik kapun.

REGÉNY CSARNOK.

A nagy rejtély.

Folytatás.

Épen e napon birtam végre annyi bátorságot összeszedni, hogy férjemnek Párisban tett ígéretet teljesítssem. Eddig már tudtára adtam, mikép fedeztetett fel nejének vallo-mása. Playmore ur támogató bizonyítéka mellett azt is tudja már, hogy nejének levele eszközül szolgálhat, ha ő úgy akarja, hogy ártatlansága nyilvánosan a legfőbb esküdt-szék előtt kinyilatkoztatassék. És ami a legfontosabb, most már arról is tudomással bír, hogy a vallomás iránta való gyöngédségből tartatott eddig titokban, valamint kegyelet-ből azon boldogtalan nő iránt, ki egykor felesége volt.

E szükséges felvilágosítást én szolgál-tattam férjemnek; de élő szóval — midőn az idő bekövetkezett, nem birtam vele első nejé-ről szólni — tehát megirtam neki mindazt, mit szükségesnek voltam. Volt ideje az olvas-sottakat átgondolni és olvasószobájának ma-gányában számot vetni önmagával.

A válságteljes levéllel kezemben várom férjem jöttét — anyósom a mellékszobában van s Eustace ajkairól akarom hallani — mit határozott; felbontja e a levelet vagy sem?

A pereek mulnak; s még mindig nem halljuk az ismert léptekeket a lépcsőn. Minél tovább várok, annál kinosabban érzem a két-séget, mely határozata miatt lelkemet gyötri. Idegeim jelenlegi állapotában még a levél látása is fellázít. Visszaborzadok tőle, nem bírok rá nézni. Nyugtalanul ide-oda vetem magam az ágyon s nem bírok menekülni tőle.

Végre egy furcsa eszme villan meg agyamban. Felemelem kis fiam kezecskéit, a levelet a kis ujjak közé helyezem s így a bűn és szenvedés ezen iszonyu vallomását összeköttetésbe hozom oly tiszta és kedves valamivel, mi nemesíteni, szentesíteni látszik a szomorú okmányt.

(Folyt. köv.)

HIRDETÉSEK

fölvétetnek a kiadóhivatalban, gr. Dégenfeld-tér 2. szám alatt.

MÉGLEPŐ SZINTE CSODÁLA-TÓK GYÓGYEREDMÉNYEKA

APTAMÁSI

LITHIUM-GYÓGYVIZ-

zel gyomor-ese-hólyagés belbántalmaknál oala-mint asthma bronchiale, höszvény és húgysavas diathesis eseteiben.

Debreczenben kapható:

KONTSEK GÉZA

fűszer- és csemege kereskedésében

5 DEBRECZEN, Kossuth-utca.

Donogán és Somossy
DEBRECZEN,
Kistemplombazár,

Bálkelme ujdonságok,
selymek, — batistok,
— gázok, — arany-
diszek, — gyöngy-
kelmék
nagy választékban.

Kérem a címre ügyelni!

Jó bor!

kapható jutányos áron az államilag segélyezett

„Czeplédi Bortermelők ~
Első Pincészövetkezete“-nél
CZEGLÉDEN.

94 Rákóozl (Vasut) utca Rónal-ház

Tessék árjegyzéket kérni!

Nagy ismeretséggel

biró urak magas jutalék és fix fizetésre tehetnek szert szert, ha ezen ismeretségüket feltudják használni. Mellékkeresetnek igen alkalmas. Szíves ajánlatok Szabadka 43. számú postafiókra címzendők.

A
BORSOS-féle
HAJSZESZ a

legjobb hajnövesztő és hajápoló szer. Hatása bámulatos. Megszünteti a hajhullást. A hajvégek megtöredezését. NŐTETI A HAJÁT és nem változtatja annak színét. — Kapható:

Mihalovits Jenő

gyógyszertárban 44

DEBRECZEN.

Az Elemi Biztosító Részvénytársaság

amely gyárosok és iparosok által 1897-ben alapított, Debreczenben főügynökséget szervezett

Horváth Gusztávval
DEBRECZEN, Batthyány-utca 6. szám.

A társaság elfogad: tűz, baleset, szavattosság-, betörés-, szállitmányi-és nemes-, tenyész-, verseny és igáslovak elhullás és értékesökkenés esetére való biztosításokat

Meghívás.**Az „Érmelléki Takarékpénztár“**

1910. évi február hó 13-án délelőtt 10 órakor Székelyhidon, a takarékpénztár üzlethelyiségében

XXXVII-ik rendes közgyűlését

tartja, melyre a részvényesek tisztelettel meghívotnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése.
2. Az 1909-ik évi zárószámadás és mérleg előterjesztése és a tiszta nyereség megállapítása.
3. A tiszta nyereség felosztása.
4. A jótékony célokra szolgáló összeg felosztása.
5. Öt igazgatósági tag, öt igazgatósági póttag, három felügyelő-bizottsági tag és két felügyelő-bizottsági póttag választása.
6. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére szolgáló két részvényes választása.

Figyelmeztetés.

1. A közgyűlésen szavazataikat csak azok a részvényesek érvényesíthetik, kik saját neveikre szóló és a közgyűlést legalább 30 nappal megelőzőleg neveikre átírt részvényeket személyesen vagy meghatalmazott részvényes társaik által a közgyűlés megnyitása előtt az igazoló-bizottságnak bemutatják.
2. Az évi mérleg és az erre vonatkozó iratok az intézet helyiségében az üzleti órák alatt megtekinthetők.

Az Igazgatóság.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Minden ok

Amellett szól, hogy vegye igénybe a „Debreczen“ apróhirdetéseit, mert

- Ha állást keres — ott talál.
- Ha lakást keres — ott talál.
- Ha alkalmazást keres — ott talál.
- Ha tarsat keres — ott talál.
- Ha oktatást keres — ott talál.
- Ha butort keres — ott talál.
- Ha hangszert keres — ott talál.

Szóval bármire is szüksége van, ott megtalálhatja, ha pedig eladni akar valamit, ott eladhatja.

Biztos sikert

érhet el,

aki venni, bérelni,
eladni, bérbeadni,
bármit ismertté
tenni vagy érté-
kesíteni

akar

„DEBRECZEN“ apróhirdetéseit

utján

Az apró hirdetésben minden szükséges, célszerű, hasznos dolgot néhány apró sorban lehet közzé tenni és valóban apró pénzbe kerül, ha az ember bármifele állást kínál vagy keres, bármifele terményt kínál vagy keres, nyári lakást kínál vagy keres, mindenféle butort, iparcikket kínál vagy keres. Kínálja vagy keresi a legkülönbözőbb apró dolgot, mely csak apró költséget bir el.

A „Debreczen“ apróhirdetéseit

fényes sikerrel segítik elő a kínálat és kereslet nagyarányú forgalmát. Azért: ha a legcsekélyebb szükség diktálja, tessék

apróhirdetést

feladni a

„Debreczen“-be.

Levelezés.

Levele van a kiadóban és a hivatalos órák alatt átvehetik:

„2 x 2 = 4“, „Szöcske“, „Mókus“, „Mit ér a gazdagság öröm nélkül“, „Családi ott-

hon“, „Cook I.“ az igazi, „Cook II.“ az ál, „Göndör Bandi“.

Esernyő. Szívem! Váratlanul el kell utaznom, légy türelmes, szeress mint én, hétfőn délután 5-kor a tied. Forrón csokol a viszontlátásig „Sétabot“.

Csinos szőke bakfis vagyok, ki volna hajlandó velem megismerkedni, ha igen, úgy írjon a kiadóba „Havasi rózsza“ jelígre és a Petőfi-pestélyen találkozhunk.

Hölgyeim! Itt az alkalom megismerkedni 35 éves gazdag agglagénnyel, kinek évi jövedelme 10 ezer korona és egy csinos nővel jövedelmem megosztanám. Fényképes levelet diskreció mellett „Vén kuruc“ jelíge alatt a kiadóhivatal továbbít.

„Első kísérlet“. Ön nagyon röviden ír, ami tőlem függ, azt tudja. Írjon édes, hol találkozhatunk és mikor „Jó táncosnő“ jelígre a kiadóba.

Tízennyolc éves barna, fess varróleány vagyok, melyik csinos katonatiszt vagy jogász volna hajlandó engem szórakoztatni, az írjon „Csak párosan szép az élet“ jelígre.

„Boldogság“! Férjemenl kénytelen vagyok szombat este elutazni, hétfő reggel jövök vissza, délbe a corson leszek fekete bársony kabátba, ha megakar ismerkedni, csatlakozzon.

Az a bájos ismeretlen, ki tegnap d. e. egy kis füzettel kezében a fasorban sétált, legyen szives engem tudatni, hogy ismeretség lehetséges-e, „Ugri üles“ jelígre a kiadóba.

Szolid leányka ismeretségét keresi oly fiatal, szellemes férfit, kit ő kedélyesen elmulattatna. Leveletet „Z. Z. Z.“ jelíge alatt a kiadóba.

Gazdag, fess uriaszonyka vagyok, szeretnék egy oly uriembert megismerni, ki hajlandó volna engem színházba elkísérni. — „A“ bérletem van, színház után tea is, „Miriuso“ jelígre a kiadóba.

Házasságokat teljesen díjtalanul közvetít a „Hymen“ házassalándók hetilapja. Kérjen ingyen felvilágosítást és mutatványszámot. Budapest, IX. Kinizsi-u. 19. II. e. 11. Válaszbélyeg.

Ne pazaroljon

sok időt, ha olcsón és jól akar vásárolni valamit. A helyett, hogy kereséssel töltené el az idejét, hirdessen a „DEBRECZEN“ apróhirdetési között és özönével kapja a legjobb ajánlatokat.

Lakás.

Utcai butorozott szoba, külön bejárattal kiadó. Cime a kiadóban.

Színházzal szemben Kiszel Sándor bolt-helyisége májusra kiadó. — Értekezhetni a háztulajdonossal.

Arany János-utca 42. számú ház eladó vagy bérbé kiadó. Értekezhetni lehet Hüvelyes-utca 1.

Próbálja meg!

Apró a hirdetés,
apró a költség!

Ajánlat.

Tanítónő, keresztény, elemi iskolás gyermekek mellé állást keres. „Megbízható“ jelíggel a kiadóba kerek.

Kitűnően végzett okl. tanítónő elem vagy középiskolás gyermekeknek olcsón órákat ad. Cim a kiadóban.

Kiváló jó izletes koszt kapható. Cim a kiadóban.

Arcfátylak, színházi sálaks legmodernebb ujdonások Vidánál, Városház alatt.

Tanár előkészít biztos sikerrel polgári iskolai és egyéb magánvizsgálatokra. Megkereséseket „Tanár“ címmel kiadóhivatal továbbít.

50 koronát fizetek, ki kereskedősegédnek irodai állást szerez. Cim a kiadóban.

Német nyelvi oktatási és — különösen fürdőkre utazóknak alkalmas — német tárgyalási órákat elvállalok. Cim a kiadóban.

Középiskolai tanulók tanítását elvállalja egy középiskolai fiatal tanár. — Leveletet „Tanerő“ jelígre a kiadóba kérek.

Sajat termész ó- és uj érmelléki hegyi fajborok, különböző évek, kapható 50 literen felül Tóth Sándornál, Hunyadi-u. 26. szám, Debreczen.

Mindazon t. előfizetők, kik 1910-re negyedévi előfizetésüket befizették, nyugtájok felmutatása mellett igényt tarthatnak

egy ingyenes

apróhirdetésre akár lakás, akár eladás, kereslet stb. legyen az. Tehát itt az ideje, és ha valakinek van valamije eladni, kiadni stb., írja azt meg és mellékelje a nyugtát, melyet a kiadóhivatal visszaszolgált, csak ellenőrzésből kérjük.

Kereslet.

Egy jókarban levő ebédlő diván megvételre kerestetik ármegjelöléssel „Ebédlő 23“ a kiadóba.

Keresek a Főtéren május 1-re irodának alkalmas 1 szobás lakást. Ajánlatokat „Iroda“ jelígre a kiadóba kérek.

Egy oly ügy asszony kerestetik, ki szoba surolását elvállalja. Cim a kiadóba.

Egy 16—18 éves tisztességes fiatal embert keresek kezdő fizetéssel leveletet „Szorgalmas“ jelígre a kiadóba kérek.

Keresek május 1-re 2 szobás, modern utcai lakást. Leveletet ármegjelöléssel „Modern lakás“ jelígen a kiadóba kérek.

Ügynököt keres egy helybeli cég, biztos mellékkereset. Cim a kiadóban.

Lapunk utcai elárúsításához fluk (Rikanosok) felvételnek.

— Akar Ön eredményesen hirdetni?

— Kérje a 412. számú telefont!

Eladás.

Félévig használt szövet otomán és hálószoba butor elutazás miatt olcsón eladó. — Eötvös-u. 87.

Kitűnő ó- és uj bor eladó Horváth Sándornál Rákóczi-utca 41.

Hajduhadházon az 1816. számú ház, 2 szoba, konyha, kamara, pince, nyári konyha, külső kamara, sertés hizlaló, göré, nagykert, eladó. Értekezhetni ugyanott.

Egy hat lóerejű gőzmotor — gazdaságban is alkalmas — jutányos áron eladó. Cim a kiadóban.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, kérjük azonban a szükséges postabélyeg. Apróhirdetéseket postautalvánnyal is lehet föladni. A szelvényen a szöveg könnyen elfér. Levélbélyegeken is lehet az apróhirdetések árát mellékelni. A kiadóhivatal fentartja magának a szövegváltoztatási jogot oly hirdetésekkel szemben, melyek megjelenését kizárja a hirdetés tartalma, értelme. Beérkezett ajánlatokat a kiadóhivatal bármely címre továbbít, ha a hirdető e célra megfelelő postadíjat küld.

Apróhirdetéseket a kiadóhivatal felvesz d. e. 8—12-ig s. d. u. 2—7-ig gróf Dégenfeld-tér 2. sz. I. emelet, a folyosón az első ajtó.